

## GUBACSATKA KÁROSÍTÁSA AKÁCHAJTÁSOKON

DR. PAGONY HUBERT

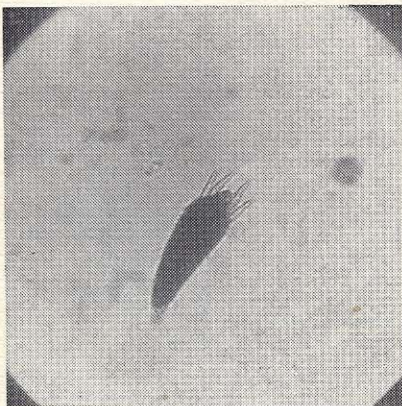
Az elmúlt év augusztusában, annak vége felé, több helyről kaptam jelzést az akác hajtásvégek pusztulásáról, torzulásáról. Az első helyszíni vizsgálatkor, a Gödöllői Arborétumban még úgy véltem, hogy valamilyen kórokozó támadta meg a hajtásokat, sőt gondoltam vírusos fertőzésre is. Kézi nagyítóval nem lehetett meglátni, vajon mi történhetett a hajtásvégekkel. Csak a begyűjtött károsodott anyag mikroszkópos vizsgálata bizonyította egyértelműen, hogy nem gombás, baktériumos vagy vírusos eredetű kórképről van szó, hanem a kártételt egy gubacsatka, *Vasates sp.* tömeges elszaporodása okozta (1. ábra).

A kártevők — megfigyelésem szerint — a legfrissebb hajtásokon, leveleken található meg a legnagyobb tömegben. A leveleken elsősorban az erek mentén helyezkednek el, de elszaporodva az egész felületet meglepik, minek következtében mind a hajtás, mind a levél hamvas bevonatot kap. Úgy néz ki, mintha enyhén lisztharmatos lenne (2. ábra).

A már kifejlett levelek besodródnak és könnyen lehullanak a levélnyélről. Összetéveszthető a kárkép részben az akáclisztharmattal, részben a vírus okozta fertőzéssel (3. ábra).

A még fiatalabb levélkék és a hajtásvég is megvastagodnak, erősen hamvasok, üvegesen törékennyé válnak és már érintésre is lehullanak (4. ábra).

Az atka fertőzését Máriabesnyőn, Albertirsán és a derecskei csemetekertben is tapasztalhattuk a vizsgálat során. Ezen túlmenően azonban az ország csak-



1. ábra. A gubacsatka mikroszkópos képe

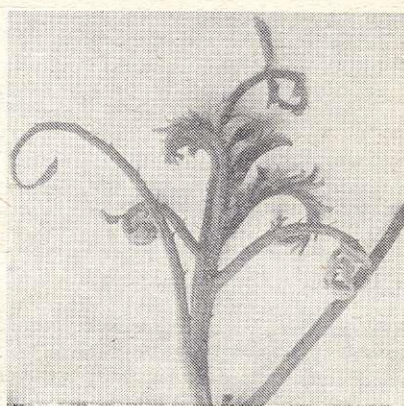


2. ábra. Akácok tömege (fehér pontok) a levélfonákon





3. ábra. A kórkép



4. ábra. A károsult hajtásvégek

nem minden tájáról jöttek jelzések az atkának nagymértékű gradációjáról, mint ismeretlen megbetegedésről.

Feltételezésem szerint az elmúlt év nyarának rendkívül csapadékos és különösen hűvös időjárása kedvezett e kártevő elszaporodásának, mégpedig soha eddig nem tapasztalt mértékben. Emiatt is tartom célszerűnek a kárkép ismeretét, hogy hasonló eset előfordulásakor a védekezést csetetekertekben időben foganatosítani lehessen.

A kártevő atka ellen *Bi 58* 0,2%-os koncentrációjával védekeztünk Gödöllőn és Máriabesnyőn. A permetezést többször meg kellett ismételni, hogy a védekezés eredményes legyen. A koncentrációt növelni nem lehetett, mivel a kísérletképpen 0,3—0,4%-ra emelt koncentráció már perzselőleg hatott a zsenge hajtásokra. Időben észelve a kárt, bizonyára könnyebben lehet védekezni. Fel kell azonban hívnom ismételt a gyakorlati kollégák figyelmét, hogy az atka csakis binokuláris mikroszkópon vehető észre, kézi nagyítóval nem.

„A XXI. század erdeje felé...” címmel jelentette meg szokásos évi különszámát 1978-ban a *Revue Forestière Française* francia szaklap. 1976-ban a franciaországi mezőgazdasági minisztérium neves szakemberekből álló munkabizottságot bízott meg azzal, hogy tanulmányozza a francia erdővagyonnal való gazdálkodás kérdéseit, valamint azt, hogy miként integrálható az erdővagyon fejlesztése a földhasznosítás általános keretein belül. E bizottság jelentésére épül az említett külön szám anyaga.

A 152 oldalnyi anyag rendkívül sokoldalúan, elmélyülten elemzi a franciaországi fagazdaság jelenlegi állapotát, teljesítőképességét, a fejlesztés szükségességét, irányait, feltételeit és eszközeit. Noha természetesen francia szemzőgből nézve adja elemzéseit a tanulmány, azok nagyobb része mégis általánosítható Franciaország határain túlra is, és ezért különös figyelmet érdemelnek. Ezt alátámasztja néhány fontos fejezet címének pusztá felsorolása is. Ilyenek: A kutatás fejlesztése, Az erdő-közvagyon fenntartása, Az erdőgazdálkodás intenzifikálása, A francia erdők fokozott beillesztése az ország életébe, A faszükséglet jövőbeli fejlődése (tendenciák, perspektívák, a tömörfa és falemezek, valamint a cellulóz- és papíriraj jövője, fakémia), Új irányzatok az erdőművelésben, Az erdő védelmi funkciója (talajvédelem, vízkészletek szabályozása, az erdő szerepe a légszennyeződés csökkentésében és a flóra, a fauna megőrzésében), Az erdő társadalmi funkciója (az erdő több-

(Folytatás a 331. oldalon)